

Előfizetési díj:

Egészévre 4 ft., Félévre
2 ft., Negyedévre 1 ft.

Hirdetmények:

3 hasábos petsor egyszer
9 kr., többszöri hürde-
tésnél 7 kr., Bélyegdíj
30 kr.

Nyilttér petsora 12 kr.

ZALAMEGYE

társadalmi, közművelődési és gazdasági hetilap.

A lap
szellemi és anyagi részét
illető közlemények a szer-
kesztőséghez küldendők.
Bérmentetlen leveleket
csak ismert kezekről fo-
gadunk el.
Kéziratokat nem küldünk
vissza.

A „Zalamegyei gazdasági egyesület“ és a „Zalaegerszegi ügyvédi kamara“ hivatalos közlönye.

Megjelenik minden vasárnap.

Mi az oka?

Igen helyesen fogja fel hivatását s nagyon szépen teljesíti ebbeli kötelességét a vidéki sajtó, midőn a társadalom ferdeségeit ostromozza és férfias nyíltság- s bátorsággal rámutatván annak egyik-másik hibájára, egyszermind a megfelelő gyógyszereket is megnevezi.

S nem kell ám eme ténykedését a sajtónak épenséggel kicsinyelni. Nem egészen „szélmalom-harcot“ küzd ám! Mert, valaminthogy vannak, akik az ilyen dolgok megírását — mint teljesen lelkük mélyéből érzett fájdalom kitörését — nem restellik: ép úgy találkoznak a művelt olvasók közt is — és pedig nem csekély számban — olyanok, kiknek keblében a „kiáltó szó“ erős viszhangra lel. S ezek a „jobbak“ aztán minden bizonytalán azon igyekeznek, mikép „érzelmeiket“ másokkal is és pedig minél többekkel — megoszthassák.

S így az elhittett mag termő talajra hullván, lassankint folyton nagyobb és nagyobb területen diszlik — virága.

Lapunk is mindenkor igyekezett fent jelzett kötelességének megfelelni. Csak nem rég is hozott egy közleményt e címen: „Sans gêne.“ Oszintén megvallom, csekélységet ez a jó ízű magyaros zamattal megírt közlemény lelkesítette fel annyira, hogy jelenkori társadalmunk állapotain elgondolkozva, egyik legnagyobb „bajra“ magam is „rámutassak.“

Alig mulik el nap, hogy a lapok valamely sikkasztás, hamisítás, csalás, lopás, s több efféle bűnesetek hírére ne hoznák. Sőt mondhatom, közvetlen személyes tapasztalataink körén belül is nem ritkán fordulnak elő ilyen szomorú dolgok. Itt egy jegyző ellen indított meg a fegyelmi vizsgálat, amott egy másikat már el is ítélt holmi közpénzek eltulajdonítása miatt. Egy ispány az urodalom pénzét költötte el, másutt meg egy biztosítási ügynök a társaságot károsította meg jelentékeny összeggel. Ez a bírósági adópénzt dézsmálta meg, az meg az az irók

pedig gazdáját lopta meg 2—300 frttal. És a többi és a többi!

Megáll a tisztességes, becsületes, jó érzésű embernek az esze ilyenek hallatára! Hová tünt el az emberekből a férfiúi becsületérzet? Hát csakugyan ősi erkölcsünkben fogyatkoztunk volna meg? — De hisz akkor társadalmi létünk, állami existenciánk a bizonyos megsemmisülés lejtőjére jutott, mert meg van írva:

„Minden ország támasza s tápköve a tiszta erkölcs. Mely ha megvész, Róma ledől s rabigába görnyed.“

Hát emyire jutottunk volna? Önmagunk sirját ássuk? — Az nem lehet; ezer éves multunk bizonyítja, hogy emyire süllyednünk nem lehetett! Talán csak egy átmeneti időszak ez egy másik, egy jobb, egy új társadalom viszonyainak átalakulásához? — Úgy kell lennie. De ez esetben is itt van már nagyon az ideje annak, hogy e rettenetes corruptionnak vége vessék!

Tegyük meg hát erre nézve kötelességeiket haladéktalanul a legnagyobb erélyvel az arra hivatott tényezők: szüntessék meg az okokat, mik e szörnyű bajt előidéztek!

De milyenek is azok az okok? Mi az oka, hogy társadalmunk emyire megromlott?

Igénytelen cikkeink szűk keretében csak vázlatosan fejtegethetjük e nehéz problémát; de amennyire szerény tehetségünk engedi, őszinte lelkesedéstől áthatott buzgalommal cselekeszünk azt.

A „betegség“ alapoka mindenesetre erkölcsi motívum; de amennyiben a hatás anyagi dolgokban nyilvánul, a közvetlen okokat hasonlóképen az utóbbiban kell keresnünk. És valóban, majd mindegyik esetnél az anyagi, a vagyoni „zilált körülmények“ szerepelnek a tény indokaiul. Mai nap divat „nagy lábón“ élni minden téren és helyen. A közmondást, hogy „addig nyújtózkodjál, meddig takaród ér“, csak praedikáljuk, de tanácsát nem követjük. Bizonyos mérvű, de állandó, álbüszkeség, hamis gőg fészkelődött be mának szívósággal mindnyájunk szívébe. Önmagában mindenki elsőnek, szerepvívónek tekinti magát mások felett. Így az igények napról-napra

növekednek. Mert lázas versenyt folytatunk egymás ellen, hogy ki-ki a másikat maga után hagyja. Már pedig az igények növekedtével nőnie kellene anyagi jólétünknek is. És ez sehogyan sem akar nagyobbodni. Segít hát mindenki magán úgy, amint lehet. Így származik a sikkasztás, lopás, csalás, ha van reá alkalom, s ha lelkiismeretünket és becsületérzésünket elnémithatjuk — és aztán ragyogunk, tündöklünk mások felett, örvendezünk, nevetgélünk, hátrahagyott társaink „irigykedésén“.

Mert hát korunkban kezd mindinkább tért hódítani azon soha el nem fogadható elv, hogy csak a vagyoni nagyság, a pénz: a tekintély, a dicsőség és — minden; a szellem, a becsületesség, a jellem — semmi!

Azonban ne legyünk pessimisták! Vannak még sokan, akik szilárdul ellenállnak a divatkór csábításainak; akik megbotránkozással nézik az „eltévelyedettk“ gyászos végű életfolyamatát; akik előtt a szeplőtelen jellem, becsületesség és kötelességteljesítés tulajdonai a kizárólagos kelékek arra, hogy embertársaikat — tekintet nélkül a vagyoni állapotra — tiszteljék, becsüljék; s a kik, hogy ha ezek mellett még szellemi műveltséget is tapasztalnak társaiknál, teljes elismeréssel hajolnak meg az igazi tekintély előtt.

Indítsák meg hát ezek a „jobbak“ a mozgalmat a legnagyobb erélyvel és ügybuzgósággal, hogy a társadalom minél előbb megtisztuljon! Kövessenek el mindent, hogy a hivatott tényezők kötelességeiket teljesítsék. Terjesszék az eszmét tettel, szóval, tollal és minden egyéb módon! Támogassák az államot, az iskolát, hogy olyan honpolgárok neveltessenek e haza számára, akiknek lelkük meggyőződésénél fogva legfőbb és legdrágább kincsük a tiszta becsület, jellem, nemes szív, művelt ész és lánggal égő hon-szerelm legyen, mely ékességeket ők minden körülmények között, még életük árán is, férfias szilárdság- és bátorsággal védelmezzék, őriznek meg bármilyen veszély ellen is — saját javuk, boldogságuk érdekében!

Göntér G. Endre.

„Zalamegye“ tárcája.

Az utolsó bál.

Irta: Naglné Karay Mariska.

— Nagyságos asszony! — mond a szobaleány megállva az ajtóban és várta urnője parancsát.

Az urnő a tükör előtt állt, ragyogó bálitöltetben és önmagában gyönyörködve kacéran nézett végig a tükörbeli alakon, majd észrevevén a leányt, felé fordult.

— Előállt a kocsi?

— Igenis.

— Alszanak a gyermekek?

— Margitka már régen, de Palika igen nyugtalan, hánykódik az ágyban, forrósa van . . .

— Nem tesz semmit, majd elalszik, — mond a szép asszony keztyűjét felhúzáva, — csak menjen vissza Lizi a gyermekekhez, s vigyázzon rájuk, míg megjövünk, a szoba ki ne hüljön, hogy Palika meg ne fázzék, majd holnap el kell hivatni a doktort. En készen vagyok — fordult most férjéhez, ki a pamlogon ülve, elmerülten nézte a tündöklő szép asszonyt.

— En is, — mond felkelve s eldobta a félig elszitt szivart, s mialatt felségité nejére prémes belépőjét, arca elborult.

— Nem jó volna talán — mondá — ha előbb megnéznéd Palikát? Talán igazán beteg; azt pedig tudod, hogy beteg gyermeke: ostoba cselédekre bízni nem lehet.

— Te csak azért beszélsz, hogy a kedvedet elrontsd. Jól látom én, hogy te nem akarod, hogy a bálba menjek — mond a nő kedvetlenül — még most, az utolsó percben is okot keresesz az itthon maradásra.

— Igazad van Malvinám, nekem csepp kedvem sincs újra kezdeni a bálba járást, én oly boldognak érzem magam itthon, egy percre sem vágyom el közül leték, nekem nem teher gyermekeim zsvajvása.

— Ez nekem szól ugye? — mond a nő élesen — szemrehányás akar lenni, hogy egyszer én is merészke-dem kimozdulni unalmas otthonomból? Hogy mulatni, élvezni akarok én is, mint a többiek? Mi örömem volt, mióta férjhez mentem? Öt éve már, hogy nem voltunk sehol, itthon ülünk mindig, unatkozunk; vagy azt hiszed, elég szórakozás egész nap a gyermekek lármaját hallgatni? Nézz csak körül: látsz-e még egy oly bolondot, mint én vagyok, aki úgy volna eltemetve? És most, mert látod, mennyire szeretnék én is egy kissé szórakozni, élvezni, mindenáron azon vagy, hogy elrontsd kedvedet.

— Ne légy ily ingerült Malvin! Mondtam-e én egy szóval, hogy nem megyünk? Tudod, hogy mennyire szeretlek, hogy mindent megteszek a kedvedért, tedd meg te is az enyimet: nézd meg Palikát, mielőtt elmegyünk.

Nem! mond a nő durcásan toppantva kis lábával — nem megyek. Azért kívánod csak, mert tudod, hogy elkezd sírni, ha meglát s nem akar elereszteni; ne félj, nem hal meg reggelig.

S beburkolva köpenyébe, dacosan haladt le a lépcsőn. — Ha te nem mégysz, megnézem én, — mond a férj minden harag nélkül s a gyermekszoba felé vette útját, a szép asszony pedig izgatottan tépte csipkekendőjét, míg férjére várt.

— Lába van a gyermeknek — mond visszatérve s helyet foglalt neje mellett a hintóban, — talán elrontotta a gyomrát.

A szép asszony nem felett, az egész uton hallgatót, s csak akkor derült ki arca, midőn az illatos, fényes bálterembe lépett.

Mai számunkhoz fél ív melléklet van csatolva.

Könnyeden lebegett férje karján, karsu, telt alakján a büszke, szép fő olyan önbizalommal fordult jobbra-balra; a magasan feltűnt hajba tűzött könnyű tollisz megingott minden lépésénél; ajkán hódító mosoly, hisz tudta, hogy szép, de ő hallani is akarta azt.

Ugy érezte magát, mint hosszú béke után a hadvezér, aki boldog, mert újra harcolhat. Harcolni akart ő is, úgy mint hajdan, midőn esengtek egy fordulójáért, midőn udvarlói siettek szeszélyeit teljesíteni.

De a ragyogó arc lassan elborult, kacaja már nem volt csengő, fájdalmas csalódás várt reá, érezte, hogy az útközvetet elvesztette.

Miért? gondola töprengve, miért e közöny? Miért nem rajongják most is körül, mint leány korában? Elcsunyult volna egy rövid óra alatt? hisz otthon még szép volt, nagyon szép, vagy a tükör hazudott volna? Az a néhány tánc, amit táncolt, nem elégitette ki ünnepeletéhez szokott lelkét, szégyelte magát, mert érezte, hogy mellőzik, hogy nem foglalkoznak vele eleget.

Jött az első négyes is. Egymás után keltek fel mellőle a hölgyek s ő azon vette észre magát, hogy ülve maradt, a nő arca elsápadt, majd elpirult, izgatottan nézett körül a terembe, kereste férjét; nem, azt a szégyent nem bírja el, hogy ő a négyes alatt ülve maradjon.

— Menjünk kérlek haza! — mond férjéhez sietve s kis kezét égő arcára nyomta.

— Hogyan? nem jól érzed magad? — kérdi a férj meglepetve — nem várod meg a négyest?

— Nem, nem, semmit sem várok, haza akarok menni! . . .

A férj gyengédebb volt, hogy sem kutatta volna az okot, hisz sejtette, tudta ugy is.

Csak néhány percig várj, azonnal ide rendelem a kocsit.

Javaslat*)

Zalamegye körorvosi intézményének javíthatása tárgyában.

Tekintetes megyei közigazgatási Bizottság!

A tekintetes közigazgatási bizottság ülésén fel-
említetett, hogy a körorvosi intézmény jelenlegi szer-
vezésében nagy fontosságú céljának meg nem felel, ebből
kifolyólag személyem felhivatott, hogy a fentemlített
intézmény jelen szervezetének lényegesebb hiányait
észlelet, — azok megszüntetési módjait pedig beható
tanulmány tárgyává tegyem, s mindezekről és általában
a körorvosi intézménynek a közegészség érdekében
szükséges javíthatására vonatkozólag a tekintetes bizottság
elő körülményes jelentést tegyek.

Hogy megbízatásomnak megfelelhessek, nem csak
saját megyénkbeni viszonyokat tettem tanulmányom
tárgyává, de igyekeztem tudomást szerezni az ország
egyéb törvényhatósági állapokról is, az adatok
megszerzése és összehasonlítása után nyert eredmény
majdnem mindenütt ugyanoly képét tünteti fel az intéz-
mény hiányainak és a végrehajtás körüli eljárásnak.

Jelentésemet, a megyénkbeni viszonyok figyelembe
tartása mellett, következőkben van szerencsém előter-
jeszteni:

A körorvosi intézmény életbeléptetésének legfőbb
célja az volt, hogy a nép szükség esetén közelről kap-
hasson orvost, kit a kevésbé vagyosnak is meghatá-
rozott mérsékelt díjért igénybe vehessenek és a szegények
is részesülhessenek ingyenes gyógykezelésben; ugyanez
okból a körök akként lettek volna összeállítva, hogy
lehetőleg a kikerített körnek középtáján levő nagyobb
közégekben lakják a körorvos; a fizetés egyformán, min-
den egyes körben 350 forintban lett megállapítva. És mi
történt? oly helyeken, hol amúgy is voltak orvosok és
az illetők a magán gyakorlatból elég jövedelmet sze-
rezhettek megélhetésükre, az állásra találtak pályázó,
mert a megállapított fizetést biztos mellékjövédelmül
tekintette; ellenben oly vidékeken, hol a nép szegény-
sége és szellemi képzettség hiánya miatt ez ideig sem
volt képes valamely orvos magát fenntartani, csakis
oly feltétellel akadtak vállalkozók, hogy eddigi városi
lakhelyükről — mely a kör keretén kívül esik —
adminisztrálják a kört; többszöri pályázat-hirdetés siker-
telensége után, mit volt tenni? a kényszerítés behatása
alatt ez utóbb említett megvalósítottak s a dolog
maradt a régi, ugyanis a körorvosoknak uti általán
nem állapították meg, nem voltak kötelezve körük
közégeit időszakonként beutazni, s így a szegény nép
orvost nem látott, mert tehetsége nem volt fuvart
fizetni, a tehetségek saját régi orvosukat vitték gyógy-
kezelést végett, ez pedig, ha nem volt a körorvos,
ingyen gyógykezelésre kötelezve nem lévén, a községi
megjelenésekor hozzá forduló szegényeknek csak
nagylelkűségből nyújtott esetleg orvosi segélyt; és így
az ily vidékeken körorvosoknak a szegény nép terhére
rótt fizetés — minden haszon nélküli felesleges kiadás
volt; oly helyeken pedig, hol nemcsak a már fent
elmondott okból az egész vidéken nem volt orvos, de a
kör bármely kis városkától is távol esett, most sem
kaptunk körorvost, mert egyedül a megállapított 350 frt
fizetésből megélhetésre gondolni is egyáltalán lehetetlen-
ség, oly egyének pedig, ki életének nagyobb részét
tanulással töltte, esetleges vagyonát a tanulási időre
áldozatul hozta és az akadémiai képzettség felsőbb fokát
elnyerte, a tengődésre sem elég bevétellel ijesztgető
állás elfoglalására szabad elhatározással vállalkozni majd-
nem a lelki betegséggel határos tett lenne.

A fizetés megszabása, a fizetéshez járulás arányá-
nak beosztása és a fizetés felvévésének módja mind
hátrányos az intézmény jövőjére, de jelenre is.

A körök megállapításakor a fizetés megszabásánál
a törvényhatóság a vidék szegényebb sorsú lakossága

*) Dr. Mangin Károly megyénk ügybuzgó főorvosának a
körorvosi intézmény javíthatása tárgyában a közigazgatási bizottság
megbízásából készített, ezen intézmény hiányait alaposan feltáró s
a hiányok gyökeres orvoslását célzó javaslatát, melyet a közigaz-
gatási bizottság elismeréssel fogadott, az ügy kiváló fontosságánál
fogva egész terjedelmében közöljük. Szerk.

— Hogyan? Őnagysága már menni akar? kérdé
finom gúnnyal egy időse kisasszony — nem jól érzi
magát, unatkozik?

— Legkevésbé sem — mond a férj neje helyett
— de kis fiunk beteg, el sem akartunk jönni, és Málvin
aggódik érte.

— Igaz, igazad van! — mond a nő és egy vissza-
tarthatan könnyesepp gördült végig arcán, — szegény
kis Palikám beteg, talán lázában engem hív, és én itt
vagyok . . .

A szép asszony zokogva vetette magát a hintó-
vankosára és olyan görcsösen zokogott, hogy majd a
lelke szakadt meg.

— De Málvin! csillapítá férje — hisz nem oly
beteg a Palika, magad mondtad, hogy nem hal meg
reggelig?

— Gonyolj ki, jól teszed, megérdemlem, — mond
a nő hevesen, hisz tudod, mi bánt, mi sért engem, annak
is te vagy az oka! . . .

— En? . . .

— Igen te! Te vagy az oka, hogy észre sem
vettek, te kényszerítesz oly visszavonult életre, mely
egészen kizár a társadalomból bennünket, nincs ismerő-
sünk, jó barátunk, nem ismer senki . . .

— De édesem, — kérlelé a férj, — hogy mond-
hatod azt?

— Hát nem láttad talán? folytató a nő indulato-
san, milyen elhagyott, milyen mellőzött voltam egész
este. Nem törődött senki velem; mert nincs egy jó
barátunk sem, nézd azt a csuf, sovány számtartónét,
milyen jól mulatott, mennyit táncolt, pedig úgy nézett
ki vörös ruhájában, mint egy fábaba. Hja de ő nyílt
házat vezet, vendégeket fogad, soirékat ad, nem oly
bolond, mint én vagyok. És még te is a helyett, hogy
velem foglalkoztál volna, elmentél, ott hagytál egyedül,
hogy a szegény megöljön!

iránti tekintetből, és azért mert minden kör ön maga
köteles fizetni saját orvosát, a rendszeresített fizetést
lehető legcsekélyebb összegben — 350 forintban —
állapította meg, a látogatási és rendelési díjak az orvossal
köött egyezés alapján legtöbb helyen 20—30 krajcár
szállítottak le. Mindez összegek manapság, a midőn a
napszamos is jobban díjaztatik, egyáltalán nem arra
valók, hogy egy tudományosan képzett szakemberben a
munkakedvet és szorgalmat fokozzák. A nép pedig,
melynek nagyobb része csak gazdasági állatainak éle-
teért remeg, és azok valamelyikének megbetegedésekor
szívesen hozza az áldozatokat, míg saját- és család-
tagjainak súlyos betegségében is a gyógyulást csak az
isteni gondviselésre bizza, a körorvos csekély fizetéséhez
járulást is felesleges megadóztatásnak tartja, és ezért
az orvos személye iránt bizalom helyett már előre ide
genkedéssel, sőt ellenszenvvel viseltetik.

A fizetéshez járulás arányának beosztása igazság-
talan, mert míg az amúgy is tehetősb lakossággal bíró
egyik-másik körben, például a zala-szent-gróthiban egy
lakosra 3 krajcár, a keszthelyiben 3-2 kr., a sümegiben
3-4 kr. esik, addig a sokkal szegényebb vidéki novai
ban 4-3 kr., a bánokszentgyörgyiben 5-3. a zalalövőiben
pedig 6-3 kr.; — ha pedig a fizetéshez járulást a lakos-
ság által fizetett állami adó alapján mérlegeljük, akkor
a különbözet még feltűnőbbé válik, a mennyiben oly
vidéken, hol a kör kevesebb lélekből áll s ezek leg-
nagyobb részben szegény sorsuk és összevess is kevés
adót fizetnek, egy adó forint után sokkal nagyobb
százalékkal járulnak a körorvosi fizetéshez, mint a
nagyobb vagyonnal bíró s több lélekből álló községek.

A körorvosi fizetések pontos kiszolgáltatására nézve
1880. évben 56284 VIII. a. sz. a. kiadott belügyministeri
körrendelet értelmében a közigazgatási tisztviselőknek
szigorú kötelességévé tétetik arról gondoskodni, hogy a
körorvosok fizetése a kellő időben beszedetvén, akként
gyűjtessék, hogy a fizetés az egyszersmindkorra meg-
határozandó községi pénztárnál és rendes időben, azon
időre egyszerre, nem pedig apróbb részletekben, pon-
tosan kiszolgáltatassék. Dacára azonban a rendeletnek, a
fizetés, mely a községektől a jegyző és bíró által sze-
dendő be, igen gyakran be nem hajtatik; számtalan
panasz merül fel e tekintetben az illető körorvosok által
fizetéseik pontatlan kiszolgáltatása miatt; s mi az ered-
mény? az, hogy a község egyharmad részében a hátralék
végrehajtás utján vétetik be és a nép végrehajtási
költséggel terheltetik, a bepanaszolt előjáró pedig e
miatt nem késik hivatali felsőbbbségét a körorvossal
lépten-nyomon éreztetni.

A körorvos az 1876. évi XIV. t.-c. 145. §-a értel-
mében községi körének helyi, közegészségi, orvosrendőri
és orvostörvényszéki ügyeit végzi, nevezetesen a szövete-
kezett községek szegényeit ingyen orvosolja, felügyel
a lelenekre, dajkaságba adottakra, úgyszintén a községi
ápolás alatt lévő elmebetegségekre, hüllyekre, siketnémákra
és nyomorékokra, a községek egészségügyi mozzanait
és változásait figyelemmel kísérve, a felmerülő káros
hatányok elhárítása iránt javaslatot tesz. — Nagy eszmék
és nemes célok foglaltaknak e pontokban, azonban
fájdalom! a kivételben ezek legnagyobb része csak írott
malaszt marad, mert a szervezés alkalmával a törvény-
hatóság a nép szorult anyagi helyzete iránti figyelemből
lehető költségkímélést tartván szem előtt, a körorvosok
részére uti általán nem adott, s így őket nem is
kötelezte arra, hogy községeiket a fentebb említett
teendőket ellátása végett időszakonként beutazzák.

Pedig ez lett volna egyik alapfeltétele a módoza-
toknak, melyek közt a legműveltebb államokéval ver-
senyző, de népünk viszonyaihoz nem egészen alkalmazott
közegészségi törvényünknek a körorvosi intézményre
vonatkozó része a körülményekhez képest kivihető
lenne. Hiszen akkor, a midőn a hazánkban gyermek-
halandóság szomorúan nagy számának lehető apasztása
céljából a törvény a hét éven alúli gyermekek gyógy-
kezelését elrendeli, már feltűnik szükségére a módnak,
melyen a szegényeknek is alkalom adassék orvosi segélyt
találhatni, erről gondoskodni pedig a hatóságnak köte-

A szép asszony újra sirva fakadt és indulatosan
rántotta ki kezét férje kezéből.

— De meg fog változni minden, fogadom, holnap-
tól kezdve más életet kezdünk; vendégeket fogadunk,
estélyeket rendezünk s meglátod, a legközelebbi bálban
már megint én leszek a legünnepelebb asszony!

— De nem a legszeretettebb anya és feleség.

— Mit bánom én! — mond szilajul a nő — ha
nem szerettek, hát ne szeressetek!

— Hát te nem bánod már, ha nem fogunk sze-
retni? — mond a férj komoran, — nem hiszem, nem
tudom elhinni, hogy szivedből mondatd volna azt. Nem
hiszed Malvin, mily végtelenül fájnak szavaid, különben
nem mondanád. Nem az fáj, hogy engem vádolsz, okozasz
mindenért, bár hidd el, igaz lelkemre mondom, hogy
kimondhatlanul szeretlek, hogy minden boldogságom te
vagy. Azt hittem te is fölálalod bennem mind azt, amit
én benned bírok. Fájdalom, csalódtam. Neked már nem
elég a kis családkör meleg szeretete, ki vágyol abból
a hideg fénybe! Az önző emberek hazug bókja, sima
hizelgése édesebb lesz lelkednek, mint kedveseid önzetlen,
határtalan szeretete? Vigyázz Malvin! hiúságod el ne
ragadjon arra a sikamlós lejtőre, melyről visszatérni oly
nehéz. Te szép vagy, azt magad is tudod, s lesz elég
ember, aki azt szemedbe is fogja mondani, ha te arra
engedélyt fogsz adni, de boldogságodnak vége lesz, hidd
el, én mondom azt neked. Szomorú következménye lesz,
annak . . .

— A szép asszony dacosan vont vállat.

Mi lesz hát a következménye? ilyen végnélküli
prédikáció?

A férfi ohajolt hozzá és kinos, tompa hangon
elfojtott keservvel rebegé:

— Megölsz egy embert, aki téged határtalanul,
szíve mélyéből szeret! . . .

lessége, mert miként képzelhető az, hogy oly egyén,
kire nézve amúgy is elég szomorú tudat a saját sze-
gényisége, még büntethető is legyen azért, mert szegény-
sége miatt nem volt tehetsége betegjét a távolban lakó
orvoshoz vinni, míg ha meghatározott időben a körorvos
a községben megjelenik s erről a lakosság értesítve
van, a törvény rendeletei teljesíthetők.

De tovább megyek; hogyan követelhető a kör-
orvostól a törvényben előirt teendők teljesítése, ha neki
sem adatik meg a községekbeni megjelenés lehetősége;
innen van, hogy a lelenek és dajkaságba adottak
ellátására a kellő felügyelet nem teljesítettik, az ezernyi
teendővel tulhalmozott szolgabíróságok nyilvántartási
könyvébe a körorvos helyett a községi előjáróság bejelen-
tése alapján jegyeztetik be a fentemlített kisdedekrei
felügyelet; és hogy milyen a községek legtöbbjében
a községi előjáróság által gyakorolt ilyen felügyelet,
arról jobb lesz hallgatnom, elég bizonyítékai ennek
a temetőbeni apró sírhalmok.

A községek egyéb egészségügyi mozzanatainak
figyelemmel kísérése szintén egyik fontos teendője a kör-
orvosnak és különösen most, a midőn a cholera, a szem-
csés köthártyalob és más ragályok elleni óvó rend-
szabályok pontos teljesítése a nagyméltóságú belügy-
miniszterium által szigorúan elrendeltetett, nem csak
kívánatos, de szükséges, hogy a körorvos közegészségi
körét annak idején beutazza, mert így lehetnek jelentései
alaposak.

Baj az is, hogy a törvény a járási- és körorvosok
ügykörét nem körvonalozta, hanem többféle teendőt
mindegyikre rá bízott, s így megtörténik, hogy nem
akarván egyik a másiknak illetékességi jogait csorbítani,
mindegyik várja a kiküldetésére külön rendeletet, a mi
ha hozzájuk nem érkezik, a dolog elintézetlen marad.

Ily viszonyok közt a körorvos nem felelhet meg
feladatának; az eljárás körüli mulasztásban egyformán
hibás mindkét fél, úgy a község, mint az orvos, de
ezen apróbb hibák könnyen corrigálhatók lennének más
körülmények között, legnagyobb és gyökeres hiba azon-
ban magában a rendszerben fekszik; miért is úgy saját
tapasztalataim alapján, valamint az ország egyéb részei-
ből a mienkhez hasonlóan jelzett állapotokról értesülés
után, azon határozott és meggyőződés szülte nézetemnek
adok kifejezést, hogy a körorvosi intézmény jelen szer-
vezésében fenn nem tartható, mert vele a kitűzött celi
népünk viszonyai miatt el nem érhető.

Ha azt akarjuk, hogy a körorvosi intézmény a
megye lakossága előtt lassanként népszerűvé és annak
eredménye jótékony hatásúvá váljék, oly közvetítő módot
kell találni, mely által míg egyrészt a körorvosoknak
képzettségükhöz, és nem ritkán — különösen járvány
idején — saját életük veszélyeztetésével járó szellemi
munkájukhoz méltó tisztességes megélhetésük biztosít-
tassék, másrészt az ezáltal felmerülő költségek az amúgyis
sok oldalról sanyargatott nép vállait minél kevésbé
terheljék.

Ezek előre bocsajtása után bátor vagyok javasla-
tomat, melynek célja lenne, hogy addig is, míg a köz-
egészségi törvénynek a körorvosokra vonatkozó része a
törvényhozó testület által célszerűen megváltoztatik, —
az intézmény hiányai a közegészség fontos ügyének
előnyére a helyi érdekek figyelembevételével lehetőleg
pótoltsanak, tisztelettel következőkben előterjeszteni:

Mindenek előtt szükséges, hogy a körorvosok oly
fizetéssel láttassanak el, mely legalább a szerény igények
közti megélhetést biztosítsa számukra, a fizetés meg-
állapításánál pedig különbség tétessék az állomások közt,
nevezetesen ott, hol a székhely valamely a kör kötele-
kébe tartozó oly város, melyben a körorvosnak magán
gyakorlat után több jövedelemre lehet kilátása, az állás
kevesebb fizetéssel rendszeresíttessék, míg egyéb vidé-
keken, hol az orvos majdnem egészen fizetéséből meg-
élhetésre van utalva, ennek javadalmazása emeltessék;
ez utóbbi helyeken ismét osztályozás történne a szerint,
amint az állás a magasabb szakképzettséggel bíró orvos-
tudor vagy pedig sebész által töltetik be.

Folytatás a mellékleten.

Ez a néhány szó hatott. Megremegett a kinos
tompá hangra, elfeledett mindent, de e néhány szó
fülében csengett, fölütött a lépcsőkön, egyenesen gyer-
mekei szobájába, ott ráborul a kis fiúcska ágyára és
összecsókolta azt a kis forró arcot.

A kis lányka is fölébredt a zajra, megdörzsölte
szemeit és bámulva nézte édes anyját ragyogó, fényes
báli ruhájában.

— Oh milyen szép vagy te aranyos mamám!

De a szép asszony izgatottan tépte le magáról a
drága báli ruhát s nézte férje mogorva, sápadt arcát
s fülébe csengett újra: megölsz egy embert, aki téged
határtalanul, szíve mélyéből szeret!

Odament hozzá, szeliden rátette kezét vállára.

— Haragszol rám?

— Jól tudod, hogy csak szeretni tudlak.

— De azért, amit az előbb mondtam?

— Ha az téged boldoggá tesz, én nem rontom el
boldogságodat.

— Nem tesz boldoggá — mond a nő szeliden —
boldoggá egyedül te tehetsz, ha szeretsz és megbocsádsz
esztelen szavaimat.

— Málvin! . . .

A nő átengedte magát férje ölelésének s halkán
rebegé:

— Oh százszor megbántam már, amit mondtam,
láttam, hogy az neked fáj, nagyon fáj, teletsd el kérlek;
hidd el, nem fogok több bánatot okozni; nem vágyom
én többé bálba, ez volt az utolsó!

És vajlon nem kárpótolta-e érte az az édes forró
csók, az az örjögő lázas ölelés, az a boldogságtól
remegő hang:

— Én drágám!

A körorvosnak felelősség melletti kötelességére tételesen havonként egyszer, és pedig mindig előre meghatározott napon és napidőszakban minden egyes községben megjelenni, a mikor is a község lakosai a kötött egyezség szerint megállapított mérsékelt rendelési díjért, a szegények pedig teljesen ingyen orvosi segélyben részesülhetnek, ugyanezen alkalommal megjelen az iskolában, meggyőződést szerzendő a gyermekek egészségéről és teljesíti a törvény által előírt egyéb teendőket is.

Hogy azonban ezen feladatnak megfelelően és az eljárás fennakadást ne szenvedjen, a körorvosnak rendes évi fuvarátalány adandó; semmi esetben sem tartanám célszerűnek azon rendelkezést, hogy ezen havi körutazásokhoz a községek természetbeni fuvarátalányt adjanak, ily intézkedés mellett minden, a község egészségére irányuló törekvésünk hajótörést szenvedne; tapasztaltuk ugyanis mindnyájan, milyen hátrányos egyéb közigazgatási hivatalos eljárásoknál is, ha természetben kiszolgáló fuvarral kell utazni, mert akár hányszor délben vagy este áll elő a reggelre megrendelt kocsi, vagy egyáltalán meg sem jelenik az előfogott, némely helyen elő sem állhat, mert az egész községben nincs ló, nem is szőlők azon fogatokról, melyek megjelennek ugyan, de tovább menni már alig bírnak; azon feltételek pedig, hogy a községek az orvosi segélyekért felelősséget vállalják a fuvarátalány, azonos lenne az utazás lehetetlenségével, mert — mint a hímlőoltások alkalmával eléggé látjuk — a váltásdíjak nem szoktak rendszeresen befolyani. Félreértések elkerülése végett ki kell jelentenem, hogy az uti általánból a havonkénti hivatalos körutazás, nemkülönben a felmerülő egyes rendkívüli és sürgős esetekben megkívánható hivatalos működés költségei fedezendő, magától értetődően, hogy ezen időn kívül betegek és járványos kórból szenvedők rendszeres gyógykezelése céljából kívánt utazáshoz az orvosért kocsi küldendő.

A fizetés minimuma orvostudorok részére 600 forintban, ha pedig az állás sebész által töltetik be, 400 forintban lenne megállapítandó; úgyszintén 400 forint fizetést javasolnék ott, hol az orvos a körhöz tartozó oly városban székelt, melyben nagyobb kiterjedésű magángyakorlatra van kilátása, ezek közé számítom a tapolcai, sümegi, Keszthelyi polgári városi, szent-grothi és alsó-lendvai kört; — uti általánból szükséges legalább 200 forint, csakis a kottorai (XXVIII-ik) egészségügyi kör képezne itt kivételt, hol azon okból, mert a kör csakis 4 községből áll, s ezek a székhelytől 1/2 órai távolságra esnek, 100 forint elég.

A fizetésnek ily módon megállapítása után felmerülő összeg a hozzájárulás igazságos beosztása által nem csak terhes nem lesz a népre, de előnyösebb a mostani fizetési aránynál, s ez csak egy módon érhető el, úgy, ha az összes községi- és körorvosok fizetése és uti általánba megyei pótdobba vettetik; a számadatok összeállítására szerint 5 körorvosnak fizetése 400 frttal 2000 frt; — 29 pedig feltéve, hogy mind orvostudor által töltetik be az állás — 600 forinttal számítva = 17400 frt; uti általán 33 körben 200 frttal = 6600 frt, egy körben 100 frt; ha ehhez számítom a külön orvost tartó községek és városok orvosait; nevezetesen Kanizsán 2, Z.-Egerszegen, Keszthelyen, Csáktornyán, Légradon 1—1, összesen 6; ezek fizetését 300 forinttal véve 1800 forint; mindez együtt 27,900 frt, ezt a megyei körülből 2.000,000 forint állami adóra kivéve, egy adó forint után esik 1-4 krajcár.

Ily kivétel után a fizetési arány sokkal kedvezőbb, mert a nagyobb vagyonnal bírók viselik nagyobb részét, ezek pedig eltekintve azon körülménytől, hogy e csekély terhet könnyebben elbírnák, a társadalomban elfoglalt állásuk és műveltségük alapján amugyis erkölcsileg kötelezve a szegény és szellemi fejlettségben kevésbé előre haladt nép sorsának javítására közreműködni.

Egyik legszükségesebb feltételnek tartom azt, hogy a körorvosok ne a községektől legyenek kénytelenek fizetéstük kikönyörögni, hanem az részükre a megyei pénztárból fizetessék, a mi a fentebb előadott fizetési beszédessel egybehangzó eljárás lenne.

Fölösleges magyaráznom e feltétel okait. Ezek javaslatomnak főbb pontjai, melyeknek teljesítése mellett, a törvény revíziója — és egyes pontjainak megváltoztatásáig a körorvosi intézménnyel közegészségügyünk lehetőleg előmozdíthatjuk.

Ismerve a tekintetes közigazgatási bizottság minden egyes tagjának a nemes célok iránti fogékonyságát, azon meggyőződésben élek, hogy a tekintetes bizottság úgy a megyei, mint a társadalmi életben is vezénylő szereprei hivatottsága értelemmel, áthatva ama tudattól, miszerint a község egészség, mint a közjó egyik fontos tényezőjének feltételei csak akkor teljesíthetők, ha erre nézve minden ember egymással kezét fogva megteszi kötelességét, az ezen ügyben jelenleg megnyitott téren áldásos működését kifejtjen méltóztatik.

Tisztelettel kérem tehát a tekintetes közigazgatási bizottságot, miszerint javaslatomat elfogadni és ennek alapján intézkedés végett a tekintetes törvényhatósági közgyűléshez pártoló előterjesztést tenni méltóztatnék.

Képviselőtestületi ülés.

A városi képviselőtestület Kovács Károly polgármester elnöke alatt f. hó 18-án rendkívüli ülést tartott, melynek lefolyását a következőkben adjuk:

Mivel a katonai előfogott a város mindig Szent-Ivánra tartozik kiszolgáltatni a vasuti állomásra: a gazdasági bizottság javaslatára a képviselőtestület a megye törvényhatóságát az előfogatoknak méltányos arányban való kilátása tárgyában megkeresi.

A város tulajdonát képező országos, heti és napi vásárok helypénzszedési jogának 9175 frton való bérbeadása helyeslőleg tudomásul vétetett, ellenben a helypénzszedő ama kérelmének, hogy a bér után fizetendő községi pótlék fizetése alól mentessék fel, hely nem adatott; mivel az árverési feltételekben benn foglalta-

tott, hogy nemcsak az állami adó, hanem a községi pótlék is fizetendő a bérösszeg után.

Az előmarhák megmérhetése végett egy előismerlegnek a vásár téren alkalmas helyen mielőbbi felállítását elhatározott.

Zalamegye adófelügyelőjének átirata a régi adóbehajtási költségterítvény, adóbehajtási illeték befizetése iránt a jogügyi bizottságnak, Kontor Mihály tanító kérvénye 50 frt tőke után esedékes 7%-os kamatnak hátralékaival együtt leendő kiutalása tárgyában az alapítványi bizottságnak adatott ki véleményadás végett.

A lámpák havi felgyújtása tárgyában tett bizottsági javaslat elfogadtatott.

Össterreicher Zsigmondné és Czifrák János részére kifizetett tőkék és kamatok, valamint Wojczek J. H. körkemence gyáros részére 1861 frtnak kifizetése utólagosan jóváhagyott.

A városi temető rendezése tárgyában felvett bizottsági jegyzőkönyv előterjesztetvén, elfogadtatott.

A honvédelmi miniszteriumnak rendelete folytán a város kaszárnyája a célból, valjon 3 honvéd lovas század elfogadására alkalmas-e, felülvizsgáltatik, mely felülvizsgálatra s az ennek alapján eszközözendő tárgyalásra a képviselőtestület a volt kaszárnya építő bizottság tagjait küldi ki.

Előterjesztett méltóságos Szabó Sámuelné szül. Mócz Mária urnőnek 1500 frt alapítványáról kiállított alapító oklevél, mely örömmel vétetett tudomásul s jegyzőkönyvileg fejeztetett ki érte köszönet.

Guth Rudolf zalaegerszegi mészáros mesterrel kötött épületi bérszerződés előterjesztetvén, jóváhagyott.

Mórocz József zalaegerszegi önkéntes tűzoltó a tűzoltás terén szerzett érdemeinek jutalmazásául az alispáni hivatal útján a képviselőtestület kitüntetésre ajánlja.

A zalaegerszegi önkéntes tűzoltó egyesület elnökségének megkeresésére a képviselőtestület a városi önkéntes tűzoltókat a városi közmunka kötelezettség alól felmenti.

A zalaegerszegi ipartestület ama kérelmének, hogy a helybeli iparosok a helypénz fizetés alól mentessék fel, a képviselőtestület helyt nem adott; mivel a helypénzszedésre a bérlet már megkötött.

Előterjesztett Vöczköny László városi aljegyző kérvénye, a marhalevelek kiállítási illetéke ügyében hozott 1888. évi VII. törvényekre nézve a korábbi eljárásnak fenntartása iránt. A képviselőtestület a folyó évben ez ügyben kísérletet teend s annak alapján fog végleg dönteni az iránt, valjon a régi eljárás tartassék-e fenn, vagy pedig a kiállításért bizonyos évi általány állapíttassék meg.

Gondy János városi rendőrbiztos kérelmére fizetése 100 frtnak, mint lakbérnek kiutalványozásával felmentetett.

A bikák beszerzése tárgyában tett indítvány javaslatát végett a gazdasági bizottságnak adatott ki.

Végül a köztisztaság és közbiztonsági szabályrendeletek a belügyminiszteriumnak leiratában foglalt kívánalmakhoz képest módosították s megerősítés végett újból felterjesztettek.

Közegészségügy.

Dr. Mangin Károly megyei főorvos úr a megye területén f. évi február hónap észlelt közegészségi állapotáról és egyéb, a közegészségügyet érintőkérdőket a következő jelentést terjesztette be a közigazgatási bizottság március havi üléséhez:

Az időjárási viszonyok elég kedvezőek voltak; mert rövid megszakítással általában mérsékelt hidegségű napokat élveztünk; néha havazott, de a hó nem volt állandó.

A feljegyzett meteorológiai észleletek szerint a hőmérő maximuma volt +10-20°C, minimuma —11°C, havi közép —0-7°C. A légnyomás maximuma 763 mm., minimuma 731-9 mm., havi közép 746 mm. Közép nedvesség százalékokban 80%. Csapadék havi összege 22-3 m.m. Szél irányára nézve leggyakoribb volt E., DK., ÉNy., K.

A közegészségi állapot a felnőtteknél úgy, mint gyermekeknél a megye legnagyobb részében általában kielégítőnek volt mondható, a kanizsai és perlaki járá sokban azonban, valamint Nagy-Kanizsa és Zala-Egerszeg városokban kevésbé volt kedvező; mert az említett helyeken élénk betegforgalom mellett különösen a tüdő- és mellhártyalobok észleltettek nagyobb számban, nem ritkán súlyos lefolyással. A felmerült kórformák közt a megye egész területén a légzési szervek hurutoslobos bántalmi szerepeltek legnagyobb százzalékkal; ezeken kívül gyógykezelés alá kerültek a csúszók különféle nemei, továbbá hasi hagymáznak egyes esetei és Lendván a eselések közt több bujakór eset; a gyermekek közt szörványos jelleggel hőkhurut, kanyaró és vörheny is.

A hevenyfertőző kórok közül a január hó végén uralgott járványok február hónap folyamán megszüntek. E hónapban csakis Badacsony-Tomajon öltött a *hasi hagymáz* járványos jellegű 4 köresterrel, melyek egyikében a beteg meghalt, a többi 3 pedig a hó végén további ápolás alatt maradt. Az e hónapban megszünt járványokat egyenként felemlítve: *Hagymázban* Rezin megbetegült 9 egyén, meggyógyult 7 (77.8%), meghalt 2 (22.2%). *Vörhenyben* Kis-Görbőn megbetegült 13, meggyógyult 12 (92.3%), meghalt 1 (7.69%). *Bucsa és Bucsa-Szent László községekben kanyaróban* szenvedett 43 beteg mind meggyógyult.

Hímlőnek 2 esete merült fel újabban Aszófőn, 1 eset pedig Tihanyban. *A hímlőoltásnak* az egész megyében mielőbbi megkezdésére az intézkedések már megtették. Egyedután és Csörnyeföldön egy-egy trachomában szenvedő beteg találtatott; az illetők a nagy-kanizsai közközházba szállítottak.

Boncvizsgálat összesen 12 esetben teljesített, háromszor törvényszéki felhívás folytán, kilencszer

rendőri tekintetből. A halál legközelebbi okai voltak a törvényszéki boncolatoknál: 1 elvérzés, 1 agyrazódás, 1 fulladás; a rendőrieknél: 1 belső elvérzés, 1 szívhibés, 1 külső elvérzés, 2 agybénulás, 2 fulladás és 2 halva szült.

Külső hullaszemle rendőri tekintetből teljesített, 4, *súlyos sértés* bejelentetett 6.

Öngyilkosságot 7 egyén követett el; ezek közül 2 (Gulyás József Szántón és Zelenka Márton Csabrendeken) magát felakasztá, 2 (Schwarz Ede Kanizsán és Gömbös Gyula Gérezén) lövéssel vetett véget életének, 1 (Roskovecz Ede Kanizsán a robogó vasuti vonat elé feküdt, 1 pedig (Schaffer György Z.-Egerszegen) borotvával átmetszte nyakát és elvérzett.

Véletlen szerencsétlenség általi halálnak 5 egyén esett áldozatává és pedig: 1 (Sényi Ferenc vonyarezi) a Balatonba fulladt, 1 (Jóber István kercesenyi) a reá dőlt szekér által agyonnyomatott, 1 (Holics Katalin Gulácson) véletlenül agyonlötvetett, 1 pedig (Dürri József 1 1/2 éves gyermek Bezeréden) babszemnek a légszöbe csuszása folytán elfulladt.

Elmekórnak 4 esete lett hivatalos beavatkozás tárgya. Két beteg észlelés alatt van, egy, mint csendes örült, házi gondozás alatt hagyatott, 1 pedig, mint közveszélyes, az országos tébolydába szállított.

Veszettségben szenvedett el által egy 8 éves leány maradt meg Mura-Keszturen; az illető azonban hatóság felügyelet mellett gyógykezelés alá vétetett.

Budapesti Hírlap.

(Szerkesztők és lap tulajdonosok: Cukhási József és Rákosi Jenő)

A „Budapesti Hírlap“ a lefolyt hetek politikai viharában, küzdelmeiben jobban bizonyította, mint valaha, hogy merészen lebotgatott zászlaján ez egyetlen jelszó áll: magyarság. Lángoló szavatai, melyeket napról napra kibocsátott, élénk viszhangoztak az országban, s fokozták a „Budapesti Hírlap“ népszerűségét; elterjedését pedig eddig páratlan fokra emelték. A „Budapesti Hírlap“ máris olvasói közt találja az ország legkiválóbb intelligenciáját, mely megértette, hogy e lapban a magyar nemzeti politika nyer legpregnansabb kifejezést. A „Budapesti Hírlap“ eikerének egyéb ényezői a régi maradtak: a kitünően szervezett szerkesztőség, s a közönségnek gyors és hű kiszolgálása, tekintet nélkül a költségekre. Minden fontosabb bel- vagy külföldi esemény fölül rendes levelezőn kívül saját külön tudósító értesítőt rendel; a távirati szolgálat immár oly tökéletesen van berendezve, hogy elmondhatjuk: nem történik a világon semmi jelentékeny dolog a nélkül, hogy a „Budapesti Hírlap“ arról rögtön ne adjon hű és kimerítő tudósítást. A „Budapesti Hírlap“ politikai cikkeit Kaas Ivor báró, Rákosi Jenő, Grünvald Béla, Balogh Pál írják más kiváló hazai publicistákkal híven a lap független, magyar, pártérdekeket nem, csak nemzeti érdekeket ismerő szelleméhez. Politikai hírei széleskörű összeköttetések alapján a legmegbízhatóbb forrásokból származnak. Az országgyűlési tudósításokat a gyorsírói jegyzetek alapján szerkeszti s az ülés külső-ségeit vidám csevegésekben tárgyalja. Magyarország politikai és közéleti felől távirati értesülésekkel látnak el rendes levelezők, minőkkel minden városban, sőt nagyobb községben is bír a lap. Európa összes metropolisaiban Londontól Konstantinápolyig saját tudósítók vannak, a kik úgy az ott történő eseményeket, mint az elektromos dróton oda futó híreket rögtön megtáviratozzák. A külföldi rendes tudósítókon kívül minden fontosabb esemény fölül a szerkesztőség külön kiküldetési tagjai adnak gyors és bő értesítést. A „Budapesti Hírlap“ e célokra havonként oly összeget fordít, mint a mennyi ezelőtt 10 évvel még egy-egy hírlap egész költségvetése volt; de sikerült is elérnie, hogy ma a legjobban, leggyorsabban értesülő organuma a sajtónak. A „Budapesti Hírlap“ tárcarovata a lapnak egyik erőssége s mindig gondot fordít rá, hogy megmaradjon előkelő színvonalán. A közgazdasági rovatban a magyar gazda, birtokos, iparos, kereskedő megtalálja mindazt, a mi tájékozására szükséges. A regénycsarnokban csak kiváló írók legújabb műveit közöljük — Az előfizetés feltételei: Egész évre 14 frt, félévre 7 frt, negyedévre 3 frt 50 kr., egy óra 1 frt 20 kr. Az előfizetések vidékről legcélszerűbben postautalvánnyal eszközölhetők következő cím alatt: A „Budapesti Hírlap“ kiadó-hivatalának, IV. kerület, kalap-utca 16. szám.

Hivatalos rovat.

Zalavármegye tekintetes alispánjának 1889. évi március hó 21-én kelt 27015. n. 1888. számú rendeletével a zalaegerszegi közös legelő használatának szabályozása tárgyában a felebbezők és a város képviselőtestülete között a barátságos egyezség útján való kiengyelítés foganatosítása 1889. évi március hó 27-én d. e. 10 órakor a város háza tanács termében fog megtartatni. Hivatalos tisztelettel van szerencsém tehát ezen igen fontos ügyben a város képviselőtestületének minden fontos ügyben a város képviselőtestületének minden tagját, a felebbezőket és az összes érdekeltséget ezennel meghívni.

Kelt Zala-Egerszegen, 1889. március hó 22-én.

Kovács Károly sk.,
polgármester.

Helyi, megyei és vegyes hírek.

Személyi hir. Zoltán Elek honvéd lovassági főfelügyelő, Cserhalmay Ferenc honvéd vezér hadbiztos, Huber honvéd ezredes, grf. Bombelles honvéd huszár parancsnok városunkba érkeztek a kaszárnya megvizsgálása végett, valjon alkalmas lenne-e az három honvéd huszárszázad befogadására, mely esetben a tárgyalások a várossal az átvétel módozataira nézve meg is tartatnak.

Köszönetnyilvánítás. Szabó Sámuelné szül. Móczér Mária úrhölgy Oméltósága a zala-egerszegi iparos ifjak önképző és betegsegélyező egyesületének 50 frtot volt kegyes adományozni, melyért a nyilvánosság útján a leghálásabb köszönetét fejezi ki az egyesület elnöksége.

Jóteknység. A Zala-egerszegi Kenyér-egylet részére dr. Gráner Adolf úr 15 forintot, Handler István úr 2 frtot és Weisz Ede úr 4 frtot voltak kegyesek adományozni, melyért hálás köszönetét fejezi ki az egyesület elnöksége.

Közzgyűlés. A keszthelyi csónakázó-egylet, mely ez évben 10 éves fennállását ünnepli s a célból alakult, hogy a magyar tengert, a szép Balatont a vízisport kedvelőinek szórakozás céljából megközelíthetővé tegye, f. hó 17-én d. u. tartotta meg tavaszi közgyűlését. Dr. Csanády Gusztáv rövid jelentést tett a téli közgyűlés óta előfordult eseményekről, így többek közt a pénztár gyarapodásáról, majd a mult ülés jknyve olvastattat fel, melynek leglényegesebb pontjait az alapszabály módosítása képezte. Hajóparancsnok a leltárt mutatta be, melyből megtudtuk, hogy atiz éves multu egylet vagyon 1939 frt 32 krt képvisel. Bemutattatt az 1889. évre szóló költségvetés is, mely 618 frt 60 kr. bevétellel és 433 frt 22 kr. kiadással elfogadtatt. A tisztikar lemondása után az új választatott meg és pedig dr. Csanády Gusztáv elnöké, Csesznák Miklós alelnöké, Csirke Iván pénztárnokká, Kiss József hajóparancsnokká, Sparszám Pál titkárrá; — igazgató választmányi tagokká pedig Lénárd Ernő, Farkas Miklós, Hoffmann Soma, Fábry Pál, Pákor Adorján, Trsztyánszky Lajos, — póttagokká: Garay Sándor, Hencz Antal; számvizsgálókká: Ullman Vencel, Hoffmann Miksa és Hegedűs Béla választatott.

Egyházmegyei hír. *Dancsecs János* zala-egerszegi segédlelkész Alsó-Lendvára, *Kopcsány Sándor* turnichai segédlelkész Zala-Egerszegre a megyés püspök öméltósága által áthelyeztettek.

A zala-egerszegi kenyéregylet által f. hó 16-án tartott jelmezball méltó befejezése volt az idei farsangnak, a hölgyek nagy része jelmezben jelent meg s igazán szép látványt nyújtott, mikor a jelmezbe öltözöttek a mellékszobából párosan a nagyterembe vonultak. Emelte a szép sikert a jó kedélyhangulat, mely reggelig együtt tartá a társaságot. Jelmezben jelentek meg: Altstädter Rozália (spanyol táncosnő), Berger Jozefin (markotányosnő), Berger Anna (cigányleány), Breisch Lenke (elszázsi parasztasszony), Feigelstock Emma Szombathelyről (Európa), Fischer Olga (cigányleány), Mandler Elza (parasztleány), Neufeld Anna (olasz narancsárusnő), Neufeld Róza (sváb leány), Oessterreicher Berta (kártya királyné), Oesterreicher Regina (bécsi mosónő), Stern Gizella (új királynője), Schleiningner Ernesztin (cigányinő), Steiner Paula (spanyol táncosnő), Somogyi Ilona (parasztleány), Salamon Hermin (a XVII-dik század), Weisz Edda Keszthelyről (Joquai) és a bál királynője Granerné Szommer Berta (domino). Béli toilletben jelentek meg: Breuer Janka Tárnok, Reznitz Lujza és Mariska, Schütz Zsófi. Felülfizettek: dr. Gráner Mihály 5 frt, Gráner Teréz 4 frt, Weisz Izidor ügyvéd, Gráner Géza 3—3 frtot, Reznitzer Emilia, Skublies Imre, Boshán Józsefné, Rosenberger Zsigmond, Breuer N. tárnoki ispán 2—2 frtot, Spitzer Hugo, Fuchs Samu, Deutsch Ferenc, Weisz Tivadar, Grünvald Mór, Boshán Gyula, Pauk Ede, Weiser Jakab, Perczel Károly, Gráner Béla, Meller Henrik (Vasvár), Meller Rudolf (Vasvár), Balassa Benő, Fischer László, Heinrich M. főhadnagy, dr. Obersohn Mór, Schütz Sándor, Rosenthal Gyuláné, Grünvald Lajosné, Gyarmati Vilmos, Engelmann Izraelné, Weisz Fáni 1—1 frtot; Boshán Emil 50 krt. — Neufeld Anna gyűjtése 3 frt 30 kr., Berger Simon gyűjtése 1 frt 20 kr., Berger Anna gyűjtése 2 frt 23 kr., Reznitzer Gizella gyűjtése 1 frt 35 kr. A tiszta jövedelem 128 frt 43 krt tesz ki. — Fogadják a felülfizetők és gyűjtők úgy a kenyéregylet elnöke, mint a rendezőseknek hálás köszönetét.

Március 15-ike Perlakon. Kedves hazánk történetében oly kiváló szerepet játszó nap évfordulóját — március 15-ét — a perlaki társaskör is megünnepelte. Az ünnepi megnyitó beszédet Götz Ferenc társasköri elnök tartotta. A nagy nap fontosságát Horváth Csongor méltatta lelkes hangú felolvasásában. Witkowszky Sándor: „A talpra magyart.“ — Wisztner Henrik: „Március 15-ét“ szavalt. Az estély folyamán még számos felküzöntő mondatot.

A sümeg-tapolcai helyi érdekű vasút kiépítése tárgyában f. hó 18-án érdekeltségi gyűlés tartottat, melynek elnökéül br. Puthéány Géza, alelnök Csigó Pál, jegyző dr. Esső Gyula, bizottsági tagoknak Hertelendy Ferenc, Csendes József, Leszner Sám., Frisch Lipót, Flieg József, Árvay Lajos, Szigly József, dr. Löwensohn Mór, Handlery Gusztáv választattak meg. A gyűlés ezután az előmunkálati engedély megszerzése iránt határozván, megbizta elnököt és a jelen volt Szájbély Gyula országgyűlési képviselő és Szombathely-Rohoncz helyi érdekű vasút igazgatóját, hogy ez ügyben eljárni és költségvetés elkészítése iránt intézkedni sziveskedjenek.

A keszthelyi m. kir. gazdasági tanintézet hallgatói ez évben is igen szép lélekemelő ünnepet rendeztek a nemzeti ébredés emlékére március 15-én. Az ünnepély legszebb része „Az a nazon“ szálloda nagytermében folyt le a következő programmal: az ifj. daloskőre, a „Hymnus“, szavalat a „Talpra magyar“ Várady Géza I. éves gazdasztól; emlékbeszéd Vezér Károly III. éves gazdasztól; szavalat, Tóth K. „Előre“ című költeménye Hauer Sándor gazdasztól; végül a daloskő a „Szózat“-ot énekelte. Ez ünnepélyen a fiatal gazdaszokon kívül nagy számú hely. közönség is részt vett. Az ifjuság a teremben lefolyt ünnepély után zártkörben, nemzeti zászlóval bejárta a város főbb utcáit s folyton nemzeti, hazafias dalokat zengett; közben-közben rágyújtottak „abcug Tisza, abcug Csáky . . .“ szövegű dalra is. Este pedig bankett volt a Varga-féle vendéglőben.

Március 15-ét a nemzeti újjáébredés nagy napjának évfordulóját Csáktornya a „Hattyú“ vendéglő nagytermében ünnepelelték meg az ottani intelligencia élénk részvétele mellett. Az ünnepélyt az ottani hazafias dalárda rendezte. A „Hymnus“ és a „Honvédek csatadala“ szabatos és lelkes elneklése után Belányi Tivadar, a dalárda elnöke tartotta hazafias szellemű, eszmékben gazdag s a jelenvoltaktól zajós éljenzéssel fogadott alkalmi beszédét, mely után a „Talpra Magyar“, a „Kossuth nóta“ és a „Szózat“ elneklése következett. A program bevégeztével következtek a nap emlékéhez méltó alkalmi felküzöntések. Kossuth Lajos nagy hazánkfához üdvözlő sürgönyt is küldtek.

Himen. *Graf Lajos* és *Weisz Regina* ápril hó 3-án tartják egybekelési ünepepélyüket a helybeli izr. imaházban.

Új tüzoltó-egyesület megyénkben. Czirkovlyánon — mint bennünket értesitenek — az ottani tanítónak Kovács Ferencnek buzgólkodása folytán önkénytes tüzoltó-egyesület alakult. 69-en állottak be működő tagoknak. Az alakuló közgyűlés a tagok élénk érdeklődése mellett — csak 3 hiányzott a közgyűlésről — folyt le. A választás a következő eredménnyel ejtetett meg: Kovács Ferenc elnök és főparancsnok, Mikécz János alelnök és alparancsnok, Buchvald Herman titkár, Gáspárics Károly pénztárnok, Bedeniczy András szertárnok, Kolenkó Bálint, Márdjetko Máttyás, Biskupics Máttyás szakasparancsnokok, Hizsmann Máttyás szolgálatvezető tiszt, Választmányi tagok: Kutnyák János, Neiman Rókus. Kutnyák Pál, Mikécz Antal, Kocsis Vince, Gáspárics András. Póttagok: Rezek Lukács, Mravlyek József.

Iparügyek. A keszthelyi ipartestület új előjárósága f. hó 18-án este tartotta alakuló ülést, melyen első sorban alelnök és pénztárnok választás eszközöltetett. Megválasztott alelnöknek Nagy Pista, pénztárnoknak Riersch József. Tárgyalattat az iparos tanulók munkakiállítási ügye is. Elnökség felkérte, hogy ez ügyben a tanonc tartó iparosokhoz buzditó körözvényt bocsásson ki s egyuttal a részvételre aláírási ivateket is.

Kérelem. Breisch Sámuel zala-egerszegi könyvkereskedő s nyomdatulajdonos lapunk útján kéri tel mindazokat, akikhez előfizetési ivate küldött „Szabó Samu Költeményei“ című műre, hogy az ivatek hozzá mieldőbb visszaküldeni sziveskedjenek, hogy azok beérkezéttel a nyomtatandó példányok száma iránt kellő tájékozást szerezhessen.

A pajkosság áldozata. F. hó 17-én este az izraeliták purim ünnepén — egy álarcos menet jött a körmendi utcán, közülök egyik, Schlezinger Samu kereskedő segéd, csengős ruhában. Feljök szalad — a menetet észrevéve — Hencz Jenő kalapos tanonc s nevezett elé tette lábát, hogy azon keresztül es-ék, de ezt az illető észrevéve, figyelmeztette, hogy térjen ki utjából had mehesseken tovább. Az így támadt szóváltás közben a heves természetű ifju a kezében volt ölmos bottal oly erős ütést mért Schlezinger balszenének, hogy ez — dacára a leggondosabb szülői és orvosi ápolásnak — balszemét egészen elvesztette.

Befasítás. Keszthely város tanácsa dicseretes buzgalmat fejt ki a város utcái és terei befásítása körül. A mult heten több száz fát ültetett el a Főter, Főutca alsó felén a Széchenyi és Hajdu-utcákban. A vasút állomás környékének befásítása folyamatban van. Rendes, nyári fűrdő-vendégek Keszthely városnak bizonyára kellemesen lesznek meglepve a szép és kellemes haladason.

Ékszerlopás. Keszthelyen a mult heten ékszerlopás történt a Varga-féle vendéglőben. Az ékszerek a szobacicusnál megtaláltattak, ki a bíróság előtt azt vallá aztán, hogy az utas ott felejtette a 150 frt értékű tárgyakat.

Nagy tűz volt Magasd-pusztán (N.-Kanizsa mellett) f. hó 19-én. A tűz — amint többen állítják — onnan keletkezett, hogy egy 4—5 éves gyermek bebujt az egyik sertés-ólba s ott tüzet rakott. Óriási szélvész dühöngvén, a tűz nagy gyorsasággal terjedt s egy negyed óra alatt úgy szolván az egész pusztá lángban állott. A szalmafódeles épületek mind elégték. A lángok martalékává lett 9 bivaly, 12 db. vonós ökör, az összes ingóság. A kár ezerekre rug s vele a pogányszentpéteri bérlő van sújtva; mert a leégett pusztá az ottani urodalomhoz tartozik.

Öngyilkosság. Göncz Vendel 23 éves dobrónaki lakos f. hó 18—19-iki közt éjjel magát felakasztotta. Tettének oka ismeretlen.

Agyon nyomta a beomló kut. Eöry Béla gulácsi lakos udvarában volt egy régi kut, melynek téglával kirakott oldalát Pap Ambrus kutszinálával megakartá igazittatni. Pap a kutba le is ment, midőn azonban munkához fogott, a kut felette beomlott s mire segélyére menve, a romok alól az emberek kiszabadíthaták, már meghalt.

A Pesti Hírlap, mely a január — március évnegyedben két regényt és két elbeszélést közölt Regénycsarnokában, a jövő negyvedre egyebek közt ismét egy szenzációs bűnügyi regényt helyez kilátásba, mely azonban nem fog egy hónál tovább tartani. Ad a Pesti Hírlap előfizetőinek külön kedvezményként sorsolási és zenemellékletet is kéthetenként s ezzel czakugyan egyedül áll a magyar hírlapbirodalomban. Hogy mindenről, a mi történik, benn vagy az ország határain túl, a Pesti Hírlap gyorsan és kimerítőn szokta olvasóit étesíteni, azt a bel-és külföldi tudósítók egész legiója teszi neki lehetővé. Odáig fejlődött immár a hírlapírás nálunk, hogy nem is újsg, nem is hír az, mit nem a táviró közvetít s e megsürgönyözött hírek tekintetében is a Pesti Hírlap elvitázhatatlan első helyet foglal el. Nem csoda tehát az a rohamos és példátlan mérvű elterjedés, mely osztályrészeül jutott s mely immár azt teszi szükségessé, hogy nem is egy, de két rotációs gépen nyomják. Méltán ajánlhatjuk tehát a közkedveltségű lapot magunk részéről is. Előfizetési ára negyvedvre 2 frt 50 kr., egy hóra 1 frt 20 kr. A kiadóhivatal (Budapest, Nádor-utca 7. sz.) mutatványszámokat is szivesen küld egész hétig.

Kedvezmény lapunk olvasói részére. Lapunk olvasói a „Magyar Gazdák Evkönyve, budapesti útmutatóval“ című diszes kötetű tartalomdús munkát egy frt 50 kr. boltiár helyett egy frt kedvezmény árban rendelhetik meg a Franklin-társulatnál, Budapesten, IV. Egyetem utca 4. sz. A „Magyar Gazdák Evkönyve“ gazdag tartalmából közöljük a következő címeket: 1. Vázlatok 1888. évi gazdaságunkról. 2. A mezőgazdák életbiztosítása. 3. Rostermelésünk. 4. A tejkereskedelem. 5. A vaj hibái és ezek keletkezése. 6. Hus- és növény-tápszerek. 7. Buzatermelés és fogyasztás 1888/89 ben. 8. Amerika hanyatló versenye. 9. Kertészeti könyvvezetés. 10. Nemzetközi vámegecsülések. 11. Új buzaszállítási rendszer. 12. A dohánytermelésről. 13. A tegyver s vadászati adó. 14. A szesadó. 15. A gabona viteldija. 16. Adó s fogyasztási illetéki díjgyezék. A becses könyv függelékeül egy „Budapesti útmutató“ van csatolva, mely szakmák szerint rendezve bevásárlásainkál, valamint terményeink eladásánál tájékoztasson. — Az itt ajánlt mű össze nem tévesztendő a hasoncímű evkönyvekkel. Megrendelések postautalványon a Franklin társulathoz, Budapest IV. Egyetem utca 4. sz. küldendők.

Rudolf trónörökös kedvenc daláról a „Pesti Napló“ a következőket írja: Rudolf trónörökös legkedveltebb magyar nép daláról újabban többféle verzió merült fel a lapokban, most azonban kiderült, melyik volt kedvenc nótaja s ki a szerzője. A közelmúlt napok egyikén ugyanis, egy magas állású s az udvari körökhöz közelálló egyéniség jelent meg Tábarszky Nándor zeneműkereskedésben s konstatálta, hogy az elhunyt trónörökös legkedveltebb magyar dala az volt, mely a nevezett ég által még 1879-ben kiadott ily című füzetben foglaltatik: Mvnc eredeti magyar dal cnekhagra zongora kísérettel, szerző Allaga Géza, s melynek szövege (Tóth Kálmántól) a következő:

Búra hajo! a szomorú füzaga
Búra hajo! az én éltém világa,
Mit ér látnom a jó kedvet én nekem
Ha nem vidül búbanatos kebelem.

Rózsák között a szomorú füzaga
Nem illem én ebbe a vig világba
Édes szülém váltig bíztat, de tudom
Hogy a nyarat által élni nem fogom.

A dalok Blaha Lujzának vannak ajánlva s köztük a kérdéses dal úgy dallama, mint költői hangulata által válik ki. A füzetnek, mely a nevezett kiadónál új címlappal jelent meg, most nagy keletet szerzett az általános kegyelet, melytel az egész ország Rudolf trónörökös emléke iránt viseltetik.

A fentnevezett szerzemény ára 2 frt és megrendelhető Tábarszky Nándor nemzeti zeneműkereskedésben, Budapesten váci utca 30. sz. a.

Az egészséges vér, hogy mily hatással van az emberi testre, azzal a nagy közönség még igen keveset törődik. Nem tudják, hogy igen sok bajnak a ros, a nem kellőleg képződött vér a szülő oka. Azoknak, a kik verszegénység, vértolulás, sápkör, bőrkürtések, aranyeres bajok miatt panaszkodnak, arról kellene gondoskodniok, hogy rendes emésztés s táplkozás által véroket erősítsék. Ily esetekben, köztudomás szerint, Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdaccai, melyek a gyógyszerárakban dobozonként 70 krtért kaphatók, nagybecsű szolgálatot tesznek s különösen a nők is kellemes hatásuk miatt minden egyéb szernél többre becsülik. De mindig, különösen a keresztényre ügyelve, kell kérni a Brandt Richard gyógyszerész-féle svájci labdacsokat, mert a családásig híven utanzott s hasonló névvel ellátott labdacsokat is árulnak. Szorosan ahhoz tartsk magunkat: hogy védőjegyül minden valódi doboz címlapján egy fehér kereszt vörös mezőben s ez elnevezés: Brandt Rich. gyógyszerész svájci labdaccai, található. Minden más fajta dobozt vissza kell utasítani.

Felelős szerkesztő s kiadótulajdonos:

UDVARDY IGNÁC.

Főmunkatárs: Szalay Sándor.

93. v 1889. szám.

Arverési hirdetmény.

Alulirt kir. bir. végrehajtó az 1881. évi LX. t. c. 102. §-a értelmében ezenel közhírré teszi, hogy a zala-egerszegi kir. járásbíróság 806. szmu végzése által **Izrael testvérek** bécsi cég végrehajtó javára **Hutter József** gogánmalomli molnár ellen 3000 frt tőke, ennek 1888. július hó 1-től járó 6% kamatja úgy járuléka erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 3000 frtra becsült egy 15 lő erejű tekvő gőzmozdonyból álló ingóságoknak nyilvános árverés útján leendő eladatása elrendeltetvén, ennek a helyszinén, vagyis Gogán malomban leendő eszközésére **1889-ik évi ápril hó 4-ik napjának délelőtti 10 órája** határidőül kiütetik és ahoz a venni szándékozók ezenel oly meggyezéssel hívatnak meg: hogy az érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. c. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérnek becsáron alul is eladatni fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. c. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Zala-Egerszegen 1889-ik évi mácius hó 13 án.

Nemes Sándor,
kir. bírósági végrehajtó.

Keritési lécek

és
szőlőkarók

tölgyfából tetszetős alakban
kaphatók:

Gutmann S. H. cégnél

Nagy-Kanizsán.

